

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 19, 1986

Nr. 183

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys)

Gyvendamas vienuolė, buvau gerojai sugniuždytas fiziškai, bet neaptemo protas, nesuilsinėjau valia. Viešpats pasidare man dar artimesnis, labiau veikė Jo malonė. Kartojau šias eilutes:

*Bet, jeigu gyvas aš išeisiu,
Jei laisvė vėl nusišypsos —
Aš vėl kovos idėjas skleisiu
Didžiosios Viešpaties tiesos!*

Urbanas kelis kartus man patarė parašyti motyvuotą pareiškimą tardymo skyriaus viršininkui pulk. Kismui prašant pakeisti jį kitu tardytoju. Bet aš tokio pareiškimo nerašiau, nes buvau įsitikinęs, kad nuo to mano padėtis nepagerės.

Ar dėl mano pareiškimo prokurorui, ar dėl to, kad negavo norimų rezultatų, 1976 m. gruodžio mėn. mane perkėlė į kitą kamerą, kurios langai buvo į saugumo kiemo pusę. Tada buvo aišku, kad nuo eksperimentų buvo atsisakyta. Po to mano sveikatos būklė palaipsniui ėmė gerėti, nors tardymai, maistas ir kitos gyvenimo sąlygos pasiliko tos pačios. Mano laikysena tardymo metu irgi pasiliko ta pati: neprisipainau kalnu, neatsakinečiau į klausimus, nepasirašinėčiau tardymo protokolų.

Sensacinga „Žalgirio“ pergalė

Praėjusį savaitgalį Argentinoje užsibaigė krepšinio varžybos dėl Tarpkontinentinės taurės. Dalyvavo 8 komandos. Europai atstovavo Kauno „Žalgiris“ ir Jugoslavijos „Cibona“ — Rupoje geriausias komandos. Varžybų pusfinalyje Kauno „Žalgiris“ suplikė savo amžinuos priešininkus Jugoslavijos „Cibona“ 104:77, o baigėme nugalėjo Argentinos meistrą 84:78.

Amerikiečiai latviai delegatai nesaugūs

Amerikiečių — sovietų pasėkusių Jarmaloje, Latvijoje, organizatorius John Wallach buvo perspėtas, kad latviai-amerikiečiai delegatai nėra saugūs konferencijoje dėl jų nepriimtinos veiklos konferencijos metu. Susitikę savo tautiečius, jie juos pasveikina „Sveiks“ ir įteikia prisegamą ženklelį, kuriame yra Amerikos ir nepriklausomos Latvijos vėliavėlės. Perspėjimą padarė Georgi Kornijenko, Centrinio komiteto tarptautinio skyriaus įgaliotinis, primindamas, kad ir šie delegatai atvyko Latvijos sovietinėm vizom, kas reiškia oficialų pripažinimą Latvijos statuso, kaip sovietine respublika.

Tikroji perspėjimo priežastis, tačiau, yra JAV atstovų pasisakymai apie JAV nepripažinimą Pabaltijo kraštų inkorporavimo. Kalbėdamas konferencijoje pirmadienį, prez. Reagano patarėjas sovietiniam reikalams John F. Matlock, Jr., pakartojo šią JAV poziciją, pirmą dalį savo kalbos pasakydamas latvių kalba, kas išaukė ilgus ploi-

mus iš dalyvavusių latvių. Vietiniai latviai turėjo ir kitų progų pareikšti savo tautiškumą. Viena kambario tvarkytoja „Latvijos“ viešbutyje Rygoje paaiškino vakariečių reporteriui, kad kambariuose raudonos užuolaidos su baltais meginiais per vidurį buvo tyčia parinktos latviškos viešbučio vadovybės, nes primena nepriklausomos Latvijos vėliavą, kas nepatiko sovietams.

Sovietai pralaimi

Latviai didžiujasi šia konferencija, kurią suorganizavo privati amerikiečių debata draugija, Chatauauka institutas. Ir nors iš pradžių jie ir amerikiečiai rengėjai buvo nepatenkinti sovietų parinkta vieta Jarmala, kaip tik dėl to, kad sovietai tai norėjo panaudoti JAV nepripažinimo politikai griauti, rezultate gi išėjo kitaip negu tikėtasi.

Konferencijoje dalyvaujantis Amerikos latvių bendruomenės atstovas Ojars Kalnins pasakė, kad ir jis, ir kiti šie latviai-amerikiečiai galvoja išvykti, konferencijai dar nepasibaigus.

„New York Times“ dienraštis praneša, kad šis įvykis Latvijoje patraukė tiek pat dėmesio per paskutines kelerias dienas, kaip reporterio Nick Daniloffo areštas Maskvoje. Ketvirtadienio sesijos konferencijoje buvo paskirtos kalbėti apie regionines įtampas, pasikeičiant kalbiniais apie kišimasi Nikaragvoje, Afganistane ir kitur. Vienas sovietų pareigūnas, prisipaustas pasisakyti apie sovietų rolę Latvijoje, pusiau juokais atsakė: „Atrodo, kad pradame rasti regioninę įtampą čia pat“.

a.j.z.

Prezidentas Ronald Reagan palydi Filipinų prezidentę Corason C. Aquino po pasitarimų Baltuosiose rūmose.

25 sovietų diplomatams įsakyta išvykti

Washingtonas. — Jungtinės Amerikos Valstybės įteikė Maskvai 25 asmenų sąrašą, kurie turi išvykti iš Amerikos iki spalio 1 d. Jie visi yra sovietų misijos Jungtinėse Tautose nariai. Tai yra didžiausias skaičius sovietų diplomatų, kurie vienu metu išprašomi iš šio krašto.

Baltieji Rūmai ir Valstybės departamentas pabrėžia, kad tai neturi nieko bendro su žurnalisto Daniloffo statusu, kuris laukia Maskvoje apkaltinimo neva už špiuniją. Tačiau kiti aukštesnieji pareigūnai galvoja kitaip. Deja, Daniloffo reikaluose nėra jokio progreso.

Valstybės departamente dar neturima simpatyčių žinių, kad Sovietų Sąjunga atšauktų užsienio reikalų ministrų susitikimą. Šiaip ar taip, bet yra jaučiamas įsitempimas abiejose šalyse. Jei toks pasitarpymas bus, tai seker. Shultz pasakė, kad jis to posėdžio dalį pačioje pradžioje skirs Daniloffo reikalui.

Griežtas prezidento žodis

Prezidentas, kalbėdamas ginklų sumažinimo tema, kai vakar Genevoje prasidėjo vėl pasitarimai, pasakė, jog Shultz ir Shevardnadze posėdžiai turi padėti pagrindą jo ir Gorbaciovui antram viršūnių susitikimui šių metų gale, kaip buvo susitarta Genevoje. Tačiau prezidentas pabrėžė, kad Amerikos žurnalisto atvejis labai aptemdo visą tai, kas buvo pasiekta abiejų šalių santykiuose. Todėl jis ragino Sovietų Sąjungą tuojau išspresti Daniloffo bylą ir dar prieš tai, kol nėra padaryta žygių, nuo kurių tie santykiai tarp abiejų valstybių dar labiau pablogėtų.

Valstybės departamentas taip pat pranešė, kad 25 diplomatų sąrašas įteiktas todėl, kad sovietai visai ignoravo, jog savanoriškai sumažintų savo misijos personalą Jungtinėse Tautose, kai Amerika paprašė tai padaryti. Dauguma tos misijos narių užsiima neleistina

veikla ir kenkia Amerikos saugumui.

Valstybės sekretorius Shultz išsitarė, kad yra planuojama tolimesnė akcija, jei Daniloffo reikalui sovietai ir toliau nieko nedarys, ir ta akcija būsimi žymiai griežtesnė.

Sovietų atstovas Belonogov vakar pareiškė, kad Sovietų Sąjunga nėra pasirošusi klausyti to įsakymo, nes tai priešinga Jungtinių Tautų susitarimui. Tačiau Valstybės departamento atstovas Bernard Kolb pareiškė, kad Amerika savo krašte neieš jokiai valstybei Jungtinėse Tautos užsiimti tokia veikla, kuri kenkia Amerikos saugumui.

Prokuroras Harish tada

tiesėjui pasakė, kad bus įteik-

ta nauja slapta medžiaga, kai

bus išstudijuota. Jis taip pat

pabrėžė, kad įtarimai prieš

Demjanjuk yra labai stiprūs.

Pratęsimo kalėjimo

laiką

Gegužės mėn. 23 d.

Aukščiausiojo teismo teisėjas

pratęsė jo buvimą kalėjime

dar trims mėnesiams. Pagal

„Jerusalem Post“, valstybės

prokuroras gali prašyti, kad

įtariamojo sulaikymas būtų

pratęstas iki vieno metų. Po

vienų metų, suimtojo laiky-

mas kalėjime, gali būti

pratęsiamas tik jei trijų teisė-

jų komisija, Teisingumo

ministerijai pareikalavus, tą

prašymą patvirtina.

Prof. Shmuel Krakowski,

kuris yra Izraelio archyvo

direktorius, minėtam laikra-

ščiui pareiškė, kad nė vienas iš

tų liudininkų, kurie sakė, kad

„Jonas Žiaurusis“ buvo kal-

nių užmuštas 1943 m. rugpjū-

čio 2 d. sukilime, negali

prisiekti, kad jie matė iš tikrų

jų jį mirusį. Tas profesorius

sakosi manęs, kad Demjan-

juk tikrai yra „Jonas Žiauru-

sis“ (Ivan the Terrible).

Visa tai reiškia, kad

Demjanjuk bus laikomas

kalėjime septynis mėnesius,

kol jis bus apkaltintas.

Clevelando spauda pabrėžė,

nes jis gyveno Clevelande, kad

pagal Ohio įstatymą įtaria-

masis turi būti apkaltintas 72

valandų laikotarpyje arba

paleistas.

Ištaisyti dokumentai

Ukrainiečių laikraštis „The

Ukrainian Weekly“ rašo, kad

Izraelio oficialūs asmenys

netiesioginiai kreipėsi į Sovie-

tų Sąjungą, prašydami padė-

ti šioje byloje prieš Demjan-

juk. „Jerusalem Post“

praneša, kad valstybės prok-

ura Yona Blattman prašė Ameri-

kos prekybininką, kuris turi

ryšius su sovietais, gauti

pagrindinį įrodymą, kuris

būtų panaudotas 66 m. ukrai-

niečio apkaltinimui. Tas įrody-

mas yra asmens kortelė

sąmoningai išduota 1942 m.

Trawniki stovykloje, kurią

naudojo OSI įstaiga. Advoka-

tas, kuris apsiėmė ginti

Demjanjuk, turi įrodymų, kad

ta kortelė yra padirbtas. Mark

O'Connor sako, kad tikroji

kortelė niekada nebuvo

specialistų patikrinta. Sovie-

tai davė OSI įstaigai fotosta-

tinę tos kortelės kopiją. Sovie-

tų ambasados patvirtina.

Adv. O'Connor savo rašy-

tame laikraščiu pranešime

sako, kad tikroji asmens korte-

lė buvo teisme parodyta sovie-

tų ambasados tarnautojo, bet

neperduota teismui į bylas ir

grąžinta Sovietams. Tai gi,

niekada ekspertų nepatikrin-

ta, koks yra popieris ir raša-

las ar dažai. Vėliau antroji tos

kortelės fotografinė nuotrau-

ka buvo OSI panaudota, kaip

įrodymas. Dar vėliau tikrini-

mas įrodė, kad pirmoji kopija,

patvirtinta sovietų ambasad-

os, buvo padirbtas išleidžiant

pastabą, kad tai yra iš KGB

archyvo. Advokato nuomone,

teisėjas Frank Battisti

Clevelande ignoravo ištaisy-

mus ir savo nuomonę pagrind-

ė pirmosios kopijos nuotrau-

ka. Demjanjukui buvo atimta

pilietybė

Kreipėsi į Sovietų

ambasadorių

Izraelis dabar prašo Gil

Glazer, tą amerikietį preky-

bininką, padėti išgauti ID

Ukrainiečio byla Izraelio teisme

Office of Special Investigation pradėtos bylos eiga

Jeruzalė. — „Jerusalem Post“ laikraštis praneša, kad buvęs Clevelande automašinių darbininkas John Demjanjuk, kuris įtariamas, jog buvo Treblinkos koncentracijos stovykloje sargu, bus teisiamas spalio 1 d. Jis Izraelio kalėjime yra laikomas nuo vasario 28 d. Prokuroras Yosef Harish kreipėsi į Aukščiausiąjį teismą, prašydamas pratęsti jo laiką dar 45 dienoms, kas ir buvo patenkinta. Buvo manoma, kad po šio pratęsimo, daugiau nebus leista pratęsti jo bylos. Aukščiausiojo teismo teisėjas Yakov Maltz sako, kad yra nustatytas laikas, kiek suimtajį galima laikyti kalėjime. Jis pramato, kad sprendimas bus padarytas kelių savaitių laikotarpyje.

Jo teismas spalio 1 d.

Kaip Associated Press agentūra praneša, pagal Aukščiausiojo teismo buvusio teisėjo Haim Cohn nuomonę, jei kaltinimai nebus pateikti iki spalio 1 d., Demjanjuk turėtų būti paleistas. Demjanjuk viename teismo posėdyje yra pasakęs, kad: „Aš esu čia, kad Izraelis reikalavo mano išdavimo, ir dabar, kai esu čia, jie nieko nedaro. Aš esu pasirošęs į teismą stoti rytoj“. Jis dar kartą pakartojo, kad jis yra auka ir jo tapatumas yra sumaišytas, nes jis niekada nebendradarbiavo su vokiečių naciais. Jo kaltintojas sako, kad jis buvo tas žiaurusis sargas, žinomas stovykloje savo brutalumu ir kalinių buvo vadinamas „Jonu Žiauriuoju“.

Demjanjuk teisme pareiškė, jog teismui tikrai pakanka šešių mėnesių, bet užtrunka metus paruošti melagingiems įrodymams. Kaltintojas surenka netikrus liudininkus iš tų vietų, kur aš niekada nebuvau. Jis tuos pareiškimus skaitė iš savo parašyto rašto ukrainietiška, o vertėjas juos išvertė tiesėjui į hebrajų kalbą.

Prokuroras Harish tada

tiesėjui pasakė, kad bus įteik-

ta nauja slapta medžiaga, kai

bus išstudijuota. Jis taip pat

pabrėžė, kad įtarimai prieš

Demjanjuk yra labai stiprūs.

Pratęsimo kalėjimo

laiką

Gegužės mėn. 23 d.

Aukščiausiojo teismo teisėjas

pratęsė jo buvimą kalėjime

dar trims mėnesiams. Pagal

„Jerusalem Post“, valstybės

prokuroras gali prašyti, kad

įtariamojo sulaikymas būtų

pratęstas iki vieno metų. Po

vienų metų, suimtojo laiky-

mas kalėjime, gali būti

pratęsiamas tik jei trijų teisė-

jų komisija, Teisingumo

ministerijai pareikalavus, tą

prašymą patvirtina.

Prof. Shmuel Krakowski,

kuris yra Izraelio archyvo

direktorius, minėtam laikra-

ščiui pareiškė, kad nė vienas iš

tų liudininkų, kurie sakė, kad

„Jonas Žiaurusis“ buvo kal-

nių užmuštas 1943 m. rugpjū-

čio 2 d. sukilime, negali

prisiekti, kad jie matė iš tikrų

jų jį mirusį. Tas profesorius

sakosi manęs, kad Demjan-

juk tikrai yra „Jonas Žiauru-

sis“ (Ivan the Terrible).

Visa tai reiškia, kad

Demjanjuk bus laikomas

kalėjime septynis mėnesius,

kol jis bus apkaltintas.

Clevelando spauda pabrėžė,

nes jis gyveno Clevelande, kad

pagal Ohio įstatymą įtaria-

masis turi būti apkaltintas 72

valandų laikotarpyje arba

paleistas.

Ištaisyti dokumentai

Ukrainiečių laikraštis „The

Ukrainian Weekly“ rašo, kad

Izraelio oficialūs asmenys

netiesioginiai kreipėsi į Sovie-

tų Sąjungą, prašydami padė-

ti šioje byloje prieš Demjan-

juk. „Jerusalem Post“

praneša, kad valstybės prok-

ura Yona Blattman prašė Ameri-

kos prekybininką, kuris turi

ryšius su sovietais, gauti

pagrindinį įrodymą, kuris

būtų panaudotas 66 m. ukrai-

niečio apkaltinimui. Tas įrody-

mas yra asmens kortelė

sąmoningai išduota 1942 m.

Trawniki stovykloje, kurią

naudojo OSI įstaiga. Advoka-

tas, kuris apsiėmė ginti

Demjanjuk, turi įrodymų, kad

ta kortelė yra padirbtas. Mark

O'Connor sako, kad tikroji

kortelė niekada nebuvo

specialistų patikrinta. Sovie-

tai davė OSI įstaigai fotosta-

tinę tos kortelės kopiją. Sovie-

tų ambasados patvirtina.

Adv. O'Connor savo rašy-

tame laikraščiu pranešime

sako, kad tikroji asmens korte-

lė buvo teisme parodyta sovie-

tų ambasados tarnautojo, bet

neperduota teismui į bylas ir

grąžinta Sovietams. Tai gi,

niekada ekspertų nepatikrin-

ta, koks yra popieris ir raša-

las ar dažai. Vėliau antroji tos

SPORTO APŽVALGA

Amerikiečių spaudoje

SU FIFA TEISĖJO ŠVILPUKU

Oakland, Kalifornijoje, leidžiamas futbolo laikraštis „Soccer America“ šių metų gegužės 8 dienos laidos 14 psl., „American Scene“ skyriuje, atspausdino Nick Matavuli straipsnį pavadintą „The 'Natural' earns FIFA whistle in only 10 years“. Straipsnyje rašoma apie tarptautinį futbolo teisėją Alfredą Kleinaitį, pateikiant ir gausius jo pasisakymus. Visur taisyklingai rašoma jo pavardė, o taip pat ir žmonos vardas. Pažymima, kad jis yra lietuvių kilmės amerikietis, šiame krašte gyvenantis nuo 15-kos savo amžiaus metų. Viena iš A. Kleinaitio pasisakymų cituojama: „Aš žaidžiau 'soccer' visą savo gyvenimą — iš pradžių Europoje, paskui Chicagoje su Lith — lietuviams, Major diviziono komanda“.

(„Lits“, kaip žinome, yra neseniai 35 metų veiklos sukaktį minėjusi „Lituano“ futbolo komanda Chicagoje. Red.) A. Kleinaitis minimas, kaip jaunatviškas, teisingas ir labai natūralus teisėjo pareigose; šios savybės įgalino Alfredą nuo per dešimt metų pasiekti tokio aukšto futbolo pasaulyje pasiekimo. Dėl savo sėkmės teisėjo pareigose A. Kleinaitis teikia kreditą ir žmonai Irenai bei jaunai

metėms dukroms Kristinai, Andrėjai ir Natalijai, suprantančioms reikalingumą jam būti su pamėgtu sportu ir atleidžiančioms, kai gimtadienių, Padėkos ir kitų šeimoms švenčių progomis jam tenka teisėjauti Washingtono ar kitur vykstančiose futbolo žaidynėse.

Straipsnyje aprašoma A. Kleinaitio futbolo teisėjavimo karjeros raida ir reiškiamas viltingas matyti jį „šviesoje“ 1990 m. Pasaulio futbolo pirmenybėse. Straipsnis papuoštas gražia per tris skiltis atspausdinta nuotrauka, rodančia A. Kleinaitį futbolo aikštėje teisėjo pareigose.

Sveikindami A. Kleinaitį jo pasiekimuose profesinėje srityje nuoširdžiai džiaugiamės ir jo dalyvavimu lietuviškame gyvenime besirūpinant savo šeimos lietuviškumu. Jį nuolat matome šeštadieniais vežant dukreles į Kr. Donelaičio lietuvininkų mokyklą, „Kernavės“ skaučių tunto sueigas, stovyklas ir kitur, o sekmadieniais į „Tėviškės“ parapijos bažnyčią.

Linkime Alfredui sėkmės dar ilgus dešimtmečius dirbti savo pamėgtoje sporto šakoje, garsinant ir lietuvių vardą.

IR

Futbolas Chicagoje

SĖKMINGA SEZONO PRADŽIA

„Lituano“ — „Fortuna“ 3:0!

Po ilgos ir tingios vasaros pertraukos pradėti naują futbolo pirmenybių sezoną ir iš karto užkoti ant stipriausio varžovo — padėtis nelabai jauki. Lyg iš šiltos lovos staiga atsibudusio po šaltu dušu. Taip praėjusį sekmadienį atsikilo „Lituano“ komandai žaidžiant Marquette parke pirmąsias rudens rato rungtynes prieš pirmąją vokiečių „Fortuna“. Tik pradėjus iš centro, „Fortuna“ atsidūrė mūsų aikštės pusėje ir apie pusę puslaikio vargiai davė atsikvėpti ne tik „Lituano“ žaidėjams, bet ir žiūrovams tribūnose. Mūsų gynimas galėjo tik atsimušinėti, o apie kamuolio išpasavimus nebeteko nė pagalvoti. Kai pavėlavęs vartininkas pakeitė varus gynusį Abedą, kuris tuoj užėmė vidurio saugo poziciją, „Lituano“ komanda pradėjo pati save surasti ir „Fortuna“ nebesusėjo turimos persvaros realizuoti. Prieš puslaikio pabaigą stiprus Algio Krygerio šūvis, atsimušęs nuo jų žaidėjo kojos, kamuolys rekošetu atsidūrė „Fortuna“ vartuose, kur jis ir buvo suštas — 1:0 „Lituano“ naudai. Antrame puslaikyje „Lituano“ komandai žaidžiant pasauliui — su saule ir vėju į nugara — aikštėje vyko apylykus žaidimas, protarpiais švysteldamas ir gražiomis pasuotėmis, ne tik spirks ir bėk! Puslaikiui įpusėjus mūsų saugas T. Young suruošė vieno žmogaus parada, prasiiveržęs beveik per visą aikštę, jį užbaigė vaizdingu, profesionaliu įvarčiu, kamuolį perkeldamas per gyniko ir išbėgusio vartininko galvas — 2:0.

Ir po antrojo įvarčio rungtynių favoritų laikoma „Fortuna“ komanda nerodė atlyžimo ženklų, bet aiškiu progų įvarčiams nesusikūrė. „Lituano“ gyvenimas apdairiai ir užtikrintai visas jų intencijas paverė niekais. Čia krito ir aki užtikrintai žaidė Audrius Krygeris ir mažiukas Steve Maestris. Prieš rungtynių pabaigą šiaip neryškiai šį kartą pasirodęs greitis atsidūrė akis į aki prieš „Fortuna“ vartininką, kludamas kamuoliu išpasavo geroje pozicijoje laukiančiam Alg. Krygeriui, kuris užtikrintai įsodino 3:0. Laimėjus prieš „Fortuna“, žengtas didelis žingsnis Major diviziono link. Tokiais žingsniais džiaugiasi, palyginti, nemažas „Lituano“ žiūrovų būrys. Ir šį kartą jų buvo daugiau 250. Rezervo komanda, žaisdama nepilnos sudėties, pralaimėjo prieš „Fortuna“ rezervą 1:2.

J.J.

„Lituano“ futbolo klubo valdybos pirmininko žmona Rita Stonienė ir korespondentus Jonas Juška stebi klubo turnyrą ir gegužinį atvykstančius svečius.

ŠALFAS PRANEŠIMAS

1986 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1986 m. Š. A. Lietuvos individualinės šachmatų pirmenybės įvyks spalio 11-12 d., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Varžybas praveda Toronto Lietuvių Šachmatų klubas, vadovaujamas Vytauto Genčiaus.

Esant pakankamai dalyvių, varžybos bus vykdomos A ir B klasėse, atsižvelgiant į žaidėjų reitingą (Chess rating).

Pirmenybės bus pravedamos 5-kių ratų šveicarų sistema. Trys ratai bus vykdomi pirmą varžybų dieną ir du — antrąją dieną. Pirmo rato pradžia: spalio 11 d., šeštadienį, 9:00 val. ryto. Registracija — nuo 8:00 val. ryto. Tolimesnis tvarkaraštis bus nustatytas vietoje.

Specialūs metinių ŠALFAS-gos žaidynių atžymėjimai bus duodami už 3 vietas kiekvienoje klasėje. A klasės nugalėtoji teks dr. Algirdo Nasvyčio atminimui pereinamoji taurė, įsteigta 1982 m.

Savaitgalio rungtynės

Šį sekmadienį, rugsėjo 21 d., „Lituano“ vyrų komanda vyks į Des Plaines žaisdama prieš austrų „Real F.C.“ komandą. Rungtynės bus Parkside — Maine North Highschool aikštėje, 3 val. po pietų. Rezervas žais ten pat 1 valandą.

Verta prisiminti, kad pavasario rate mūsų „Lituano“ pralaimėjo tik vienerias rungtynes rezultatu 2:1 ir jos buvo kaip tik prieš „Real F.C.“. Reikia tikėtis, kad istorija nepasikartos.

Veteranų komanda šeštadienį rugsėjo 20 d., 5 val. p.p. žais prieš graikų „Concordia“ jų aikštėje — Old Orchard High School.

J.J.

Šachmatai

LAIMĖS ŠYPTELEJIMAI ABIEM OPONENTAMS

Praėjusį penktadienį, rugsėjo 12 d., Leningrade įvykęs 15-tasis Gario Kasparovo ir Anatolius Karpovo susitikimas prie šachmatų lentos, varžybose dėl pasaulio šachmatų čempiono titulo, po 29-to ėjimo pasibaigė lygiosiomis. Po šio susitikimo Gario Kasparovas dar puse taško priartėjo prie šio titulo išlaikymo, po 15-ko žaidimų (iš 24-ų numatytų) tebeprimaujamąs dviem taškais 8.5-6.5.

Šešioliktasis susitikimas įvyko pirmadienį, rugsėjo 15 d. Šio žaidimo 37-tasis ėjimas Karpovui lėmė dar vieną nesėkmę. Žaidimas po 41 ėjimo buvo nutrauktas, pripažįstant laimėjimą G. Kasparovui, kuriam stebėtojai sukėlė didžiules ovacijas. Tai jau ketvirtasis Kasparovo laimėjimas šiame turnyre. Karpovas telaimėjo 1 žaidimą, visi kiti buvo sužaidę lygiosiomis. Dabar Kasparovas pirmąją jau trimis taškais — 9.5-6.5.

Trečiadienį, rugsėjo 17 d., Karpovui šyptelejo laimė — jis laimėjo 17-tąjį žaidimą ir vienu tašku priartėjo prie Kasparovo. Dabar abiejų žaidėjų taškų santykis yra 9.5-7.5. Kasparovui pirmąją žaidimų Kasparovui reikia dar penkis sužaidę lygiosiomis, kad išlaikytų Pasaulio šachmatų čempiono titulą.

KAUNO „ŽALGIRIS“ ARGENTINOJE

Kauno „Žalgirio“ vyrų krepšinio komanda, kaip Europos krepšinio taurės vicečempionai, buvo pakviesti ir išvyko į Argentiną dalyvauti Tarpkontinentiniame V. Johnsono taurės turnyre, kurio tikslas — išaiškinti geriausią pasaulio klubinę krepšinio komandą.

Šiame turnyre, prasidėjusiame rugsėjo 9 d. Buenos Aires mieste Argentinoje, turėjo žaisti 8 komandos, jų tarpe dvi iš Europos, 4 iš P. Amerikos ir po vieną iš Vidurio ir Šiaurės Amerikos (šiam kontinentui turėjo atstovauti JAV komanda, kurios vardas, rašant šias eilutes, dar nebuvo žinomas).

Iš pradžių šį turnyrą buvo numatyta praversti Sao Paulo mieste Brazilijoje, bet nustatytu laiku rengėjai ten negalėjo gauti didesnės salės, tad jis buvo perkeltas į Argentiną.

Kauniečiai į Argentiną išvyko tokios pačios sudėties, kuri žaidė Europos taurės turnyre: V. Chomičius, A. Sabonis, S. Jovaiša, R. Kurtinaitis, A. Brazys, G. Krapikas, R. Civilis, A. Visockas, M. Lekarauskas. V. Jankauskas.

Turnyre Argentinoje 8 komandos buvo padalintos į dvi grupes po 4 komandas iš kurių po dvi pateko į baigiamąjį ratą. Finaliniai susitikimai įvyko rugsėjo 14 d., tačiau pasekmės dar nežinomos, nes Chicago plaučioji spauda šiomis svarbiomis varžybomis visai nesidomėjo ir apie jas neinformavo, o iš Europos spauda dar nebuvo gauta.

Po turnyro Argentinoje žalgiriečiai negrįžo į Kauną, bet vyko tiesiai į Leningradą, kur rugsėjo 18-19 dienomis turėjo pradėti Sov. Sąjungos aukščiausios lygos pirmenybes, susitinkant su Leningrado „Spartaku“, praėjusiose pirmenybėse užėmusiu trečią vietą (po „Žalgirio“ ir Maskvos CASK). Rugsėjo 20 ir 21 dienomis tame pačiame Leningrade žalgiriečiai susitiks su Kijevo ASK krepšininkais. Po to grįš į Kauną.

Tada jie vyks į Rumuniją, kur spalio 2 d. turės pirmąsias rungtynes šių metų Europos šalių nugalėtojų taurės varžybose (revanšinės rungtynės bus spalio 9 d. Kaune).

Bent trys žalgiriečiai: A. Sabonis, V. Chomičius ir R. Kurtinaitis turėtų būti Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės sąstata, kuri spalio 30 d. pradės savo viešnagę JAV-ėse ir čia sužais nemažą rungtynių su JAV universitetų komandomis. Taigi po ilgesnės pertraukos bus proga ir vėl pamatyti žymiuosius lietuvių krepšininkus Amerikoje. (eš.)

FIFA teisėjas Alfredas Kleinaitis sprendžia ginčą futbolo aikštėje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$53.00 foreign countries \$53.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisto savo nuotiria. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Religija — tai Dievo garbinimas ir Jo įsakymų pildymas.
Fr. Schleiermacher

Revoliucijos prasideda gražiomis kalbomis ir baigiasi krauju.
Maksimilionas (Meksikos)

DR. KENNETH J. YERKES

DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOŠ CHIRURGIJA
(Aukliai numami ofise)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7, antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėčiusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS

DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėlės, titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.

DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KODIKU IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7, Antr. ir ketv. 9-12; Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 71st Street
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2918 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0899
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palo Alto, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street

Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 361-3772

DR. PETRAS ŽIJOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

OSI BYLOSE — TIKRI?

Istorija vyko kaip knygoje parašyta. Amerikiečiai New Yorke suėmė sovietų šnipą ir pranešė, kad jį čia teis. Už kelių dienų sovietai padarė taip pat. Jie Maskvoje suėmė amerikiečių „šnipą“, pasodino į kalėjimą ir pranešė, kad irgi teis. O pagal sovietiskų įstatymus tas „šnipas“ gali būti nuteistas net ir mirties bausme. Paprasta, aiški, logiška: jūs mūsų, o mes jūsų. Argi svarbu, kad sovietas yra tikras šnipas, jau daug laiko sekamas ir sulaukęs nusikaltimo metu, kur kartu rasta ir nusikalstamoji medžiaga, o amerikietis buvo tik žurnalistas, korespondentas ir šnipinėjimo neįsivaizdinę. Sovietam tai nesvarbu, nes iš tokio „šnipų“ padaryti tikrą šnipą jiems nieko nereikia: per dieną kitą įrodymų jie gali prigamtinti kiek tik reikia. Mes, lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai tai žinom jau daugiau kaip keturiasdešimt penkeri metai. Būdamas tai sakyti ir amerikiečiams, ypač per pastarąjį penkmetį vykstantį OSI bylų atvejų. Aiškinom JAV Valstybės ir Teisingumo departamentuose, Baltuosiuose rūmuose, rašėme jų spaudoje, apkaltintųjų gynėjų įrodinėjo teismuose. Į tuos įrodinėjimus niekas nekreipė dėmesio: nei aukšti valdžios pareigūnai, taip pat nei teisėjai, išskyrus gal kelis atvejus spaudoje, kur sąžiningi žurnalistai visgi bandė teisybę paskirti. Ir tai reikėjo, kaip jie patys sakė, nemažai drąsos, nes taip teigiantieji greitai galėtų būti apkaltinti antisemitizmu.

Bet staiga Daniloff atveju Amerika „atrado“ Ameriką, ji ėmė ir „sužinojo“, kad šis žurnalistas nėra joks šnipas ir kad sovietai jį apgaule, tyčiomis šnipu padarė ir pagamino „įrodymus“ tik dėl to, kad galėtų jį iškeisti į savo pilietį tikrą šnipą. Be to, ir viešai parodyti pasauliui, kad ir jūs, amerikiečiai, tokie pat kam kaltinate mus šnipinėjimu jūsų krašte, kai patys taip pat darote pas mus. „Technika labai paprasta“ — skelbė daugybė JAV laikraščių — „arėtuok amerikiečių žurnalista, pagaminta „įrodomąją“ medžiaga apkaltink jį šnipinėjimu, prieš tai dar nufotografavęs, kaip tą medžiagą įteikia specialiai į pasimatymų siūstas kabeistas, tą kabeistą padaryk viso to „tikro“ įvykio liudininku ir nieku dėtu žurnalista iškeisi į savo tikrą šnipą, tokiu būdu apsugodamas nuo persekiojimo Amerikoje visą savo šnipų tinklą. Juk amerikiečių Maskvoje nepristig, nors JAV saugumas sumity čia po sovietų šnipą kas dieną“.

„Frame-up, frame-up“ — mirga JAV laikraščiuose šauksmai. Kiekvieną dieną taip skelbia ir televizijos bei radijo pranešėjai, JAV valdžios pareigūnai, tarp jų net ir buvęs valstybės sekretorius Kissinger ir net pats prezidentas Reagan, viešai kreipdamasis į sovietų diktatorių Grobačiovą asmeniškų užtikrinimų, kad suimtas žurnalistas Nicholas Daniloff nėra šnipas ir reikalavo jį skubiai paleisti. Net ir sankijomis grėsė, santykiai pablogėję — sakė. Iš kur čia toks staigus „pabudimas“ atsirado?

Nežinome mes, ar Daniloff yra šnipas ar ne. Tikriausiai tai jis toks nėra, nes prezidentas nerizikuotų taip tvir-

tinti, jeigu nebūtų tikras, nes kam nors įrodžius kitaip, o tai lengvai galėtų padaryti ir tie patys JAV žurnalistai, tokių „pokštų“ mėgėjai, jam būtų labai jau nesmagu pasidaryti melagių, bet tai nėra šio viso reikalo esmė. Mes tik labai gerai žinome, kad sovietų specialistai šnipu jį gali padaryti per kelias valandas: „įrodymus“ pagaminti jiems nieko nereikia. Iš visų tų spaudos žmonių bei valdžios pareigūnų pasisakymų atrodo, kad iš tikrųjų tai žino ir amerikiečiai. Ne visi jie jau tokie naišvūs, kaip mes kad galvojame ir dažnai sakom. Jie taip pat turi gerą sekimo tarnybą, moderniausias pasaulyje priemones, šiam darbiui gerai paruoštų žmonių ir visas tas sovietų gudrybes labai gerai išnarpioja. Mus stebina tik to jų žinojimo prietaisams, ginant savo piliečius nuo tų pačių sovietų, nuo jų KGB. Ir nenustebkime dar daugiau, jeigu tą amerikiečių žurnalista gelbėdama, JAV valdžia iškeis jį į tikrą sovietų šnipą, pagautą nusikaltimo vietoje kartu su tikra nusikaltima įrodančia medžiaga, darydama sau žalą ir paskatindama sovietus taip elgtis ir toliau. Tokių ženklių jau yra, nes abu šio teatro aktoriai jau gavo tas patias roles: ir amerikiečių žurnalistas Maskvoje Nicholas Daniloff, ir sovietų pilietis šnipas New Yorke Genady Zacharov jau iš kalėjimų paleisti ir atiduoti tų kraštų ambasadų priežiūrai. Pasikeitimo žingsniai jau pradėti. Kaip toli jais bus žengiama? Jeigu kitos išeities nebus ir toks pasikeitimas įvyks, už savo pilietį Amerika bus užmokėjusi didelę kainą.

Gal ir sunku nuspręsti, kokią kainos vertę nekaltas žmogus gyvybę, nepaisant, kas į ją besikėsintų, gal jai gelbėti nėra kokia kaina nėra per aukšta. Gelbėti iš sovietų nagų mirties pavojun atsidūrusį savo pilietį JAV valdžia gal ir nepagalės tos prašomos kainos. Gal taip ir reikia daryti. Tačiau kodėl tada ta pati valdžia ne pirštelio nepajudina gelbėti kitiems jos gyventojams, kurių išgelbėjimas nuo mirties Sovietijoje JAV valdžiai visiškai nieko nekainuoja? Už tokiuos patias KGB gamintais įrodymais nuteisti ir Sovietų Sąjungą siūsti JAV gyventojų palikimą čia, Amerikoje, sovietams nieko nereikia duoti, jokios kainos nereikia mokėti. O jeigu jie ir būtų kam nors nusikalte, tai sovietams tik tiek, kiek ir žurnalistas Daniloff. Laisvam pasauliui apie juos liudijo teisybė. Ir dar tik pasyviu pasitraukimu. Tai kodėl tokiu pat uolumu nei spauda, nei radijas, nei televizija, nei Valstybės, nei Teisingumo departamentai viešai nešaukia, kad va, ir tie žmonės, taip pat kaip ir Nicholas Daniloff, buvo nubausti, pasiremiant sovietų pagaminta „įrodomąją“ medžiaga. Ar taip viešai televizijos ekrane sutiktų teigti Kissingeris, ar išdrįs uždrausti sovietams atiduoti estą Linna, lietuvių Palčiauską ir kitus KGB gaminta medžiaga naudojantis nuteistus JAV piliečius prezidentas Reagan? O gal, pagal juos, tik Daniloff nusikaltimui įrodyti medžiaga buvo KGB pagaminta, bet OSI bylose tos pačios KGB gaminta medžiaga jau pasidarė tikra?

Bronius Nainys

Religija yra atsakymas į tą proto šauksmą, kurio niekas negali nutildyti, į tą sielos troškimą, kurio nepatenkina jokie sutvėrti dalykai, į tą širdies ilgesį, kurio nuraminti negali visas pasaulis.

J.T. Hecker

Kaip religija įstengia sudrausminti baisiausias žmogaus aistras, taip ji moka ir kilnius žmogaus polinkius paskatinti, kad pasireikštų nuostabiais, negirdėtais darbais.

J. Scherr

GYVENIMO FILTRAI IR PRIZMĖS

Ateitininkų Nepaprastojoje konferencijoje, Toronte, šeštadienio popietė (1986.VIII.16) buvo skirta kūrybos bei kūrybingumo gvilidenimui. Susižavėjus klausais dr. Elonos Vaisnienės pasakaitos. Mintys naujos, bet nesvetimos, ir besiklausant galvojau, kur ir kada teko panašias mintis anksčiau girdėti. Tik po sekancios dienos posėdžio teko mintis surišti, nes prieš du mėnesius girdėta paskaita buvo lyg antra dr. Vaisnienės pasakaitos pusė. Būtent, tarptautiniame psichologų simpoziume paskaita lietuvių gyvenimo filtrus, kurie blokuoja gaunamą informaciją, tuo tarpu dr. Vaisnienė aiškino kaip neblokuoti naujų minčių, leisti kūrybai prasiveržti, išeiti iš savo uždaro rėmu. Deja, sekma dienos ryto posėdyje filtrai gerai veikė, kaip dažnai pasitaiko ir kitose visuomeninės veiklos sferose, nekalbant jau apie kasdieninį asmenišką gyvenimą.

Kas tie filtrai? Juk mokame filtruoti kavą, mokame filtruoti ir krupniką, tačiau nepastebime, kad kasdien filtruojame ir visą aplinką, filtruojame kitų minčių, filtruojame kitų elgesį, filtruojame savo jausmus. Kas kertasi su nustatyta tvarka, įsitikinimais, retai per filtrą pereina. Šie filtrai kuriasi, auga nuo pat kūdikystės metų, kai vaikas išmoka kas namie, mokykloje yra priimtina ir kas ne. Su laiku tam pačiam išdresiruotas ir blokuojama „nepriimtinas“ naujas mintis. Simpoziume paskaitą skaitęs psichiatras papasakojo tokių nutyki: „Nuejau pasiimti lekturo bilietą. Patarnautojai pasakiau, kad mano vardas Ervine, t.y. E-R-V-I-N-E, o jį užrašė „Irwin“. Taip įpratus, taip ir turi būti, filtrai kitokio „spėlinimo“ nepraleidžia. Iš šalies žiūrint toks įvykis atrodo juokingas, tačiau tokie filtrai smarkiai kenkia bet kokiame

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ kūrybingumui, augimui; nepraleidžia naujos minties, kuri, lyg šviesos spindulys perversės prizmę, atsiskleidžia įvairiaspalve gija.

Prieš porą metų teko skaityti vienos mokytojos straipsnį, kuriame smarkiai kritikuojama dabartinė mokyklos auklėjimo sistema Amerikoje. Anot jos, vaikai yra dresiruojami, o ne mokomi. Tai pailiustravo vienu bandymu, būtent: antro skyriaus mokinukams ant lentos su krieda nupiešė tašką ir jų paklausė, kas čia yra. Kiekvienas vaikas sugalvojo vis įdomesnį atsakymą — blusa, musė, peteliškės šešėlis, dramblio kojos antspaudas ir t.t. Tokį pat tašką nupiešus baidijomųjų kurso gimnazistams, klasėje užviešpatavo tylą. Pagaliau vienas atsakė „kreidos taškas ant lentos“, ir visi atsiduso. Šis bandymas puikiai iliustruoja filtrų išsivystymą paklusimą nustatytai tvarkai. Nenoriu agituoti prieš bet kokią tvarką, tačiau turi būti ribos ne tik tvarkai, bet ir asmeniškio pasireikimo suvaržymui, sužalojimai.

Pirmas žingsnis filtrų išvymui, sumažinimui būtų susipažinimas su klausia, t.y. išmokyti klausyti ir suprasti kas yra sakoma. Per dažnai išgirštama tik pačiam, ką norime išgirsti, o ne kas buvo sakoma. Kaip vieton „Ervine“ buvo užrašyta „Irwin“, panašiai ir per šiuos metus šimtininkų posėdį Dainavoje, liepos 20 d., nebuvo išgirstas bei suprastas Reginos Ilgaliene pasisūlymas, kaip įsirašinti Kryžių kalną. Ji siūlė, kad Dainavos Kryžių kalnas atspindėtų Lietuvos Kryžių kalną, kad kiekviena stovyklaujanti grupė ar pavieniai asmenys galėtų statyti smarkiai kenkia bet kokiame

meniškios vertės, vienodo didumo ir pan., bet gausis labai prasminga šventovė. Suvažiavimo pirmininkas atsakė, kad toks pasiūlymas nepriimtinas, nes ne visi pajėgs meniškumą sudarę išpūdi, kad Lietuvoje prie Kryžių kalno stovi inspektorius ir atrenka, kurie kryžiai užtektinai meniškai ir tinkami ant kalno statyti... Oi tie filtrai!

Antras žingsnis, geriau sakant šuolis į priekį, tai atsikratymas kitų elgesį analizuoti per dvigubą standarto filtrus, t.y. toks ar anoks elgesys vieniems leistinas, kitiems ne. Pvz., vieną karštą vasaros dieną gegužinėj keli vyrai išgėrė po alaus dežutę, trys moterys vieną alaus dežutę pasidalino, įvyrus niekas dėmesio nekreipė, tačiau viena ponis šias moteris apšaukė alkoholiškos neprišaukiamos. Mat, buvo jos vardinės. Na, ar ne idomu? Ir kas buvo elgesio teisėjas? Nuo mažens užaugintas filtras.

Befiltruojant nutolstama nuo prizmės vartojimo. Nepajėgiant priimti naujų idėjų, gaunasi stagnacija. Tai lyg užtenkta upė, kuri tolydžio virsta raistu ir visai išnyksta. Toks užtenkimas — filtravimas labai kenkia dabartinei lietuvių veiklai išsivijoti. Kiek tiek pastebėti, lietuviškų organizacijų prieaukis kasmet mažėja. Prieš kelis metus įvykusiame Akademikų skautų jubiliejiniame saskrydyje Dainavoje dalyvavo vos šešiasdešimt asmenų. Santariečių stovyklose matyti daugiau žilagalvių negu studentų amžiaus asmenų. Studentų Ateitininkų sąjunga buvo beveik išnykus. Tik paskutiniaisiais metais jaučiamas šios tautos atsivertimas. Ką galima dėl šios apatijos kaltinti?

Veiklos metodai, tinką gyvenimo sąlygoms prieš trisdešimt metų, jau pasenę, „nebeveikia“. Tačiau „filtruotojai“ nenori ar bijo juos pakeisti. Tai ryškiai matosi per ateitininkų statuto pakeitimo posėdį Toronte (1986.VIII.17). Kiekvienas svarbesnis statuto pakeitimas buvo nubalsuotas — pasilikta prie seno statuto, nežiūrint to, kad dabartinė federacijos struktūra dabartinės gyvenimo sąlygose nėra veiksminga. Gal ne visi pasiūlymai buvo tobuliausi, tačiau kodėl jų nepabandyti peržiūrėti, kiek jie yra efektingi, kiek ne, ir toliau (pvz. kitame kongrese) juos pakeisti, patobulinti? Tuo išvengtume dabartinės stagnacijos, tačiau daugumos filtrai nepajėgtų tokios minties praleisti. Stebėtina, net ir Sen-

draugių sąjungos vardas nebuvo pakeistas, nors pati ASS Centro valdyba šiam pakeitimui pritare, jo prašė.

Žvelgiant tik į „filtruotojus“ susidaro liūdnas vaizdas, kurį kiek pragiedrina prizmių vartotojai — „prizmatikai“. Tai asmenys, kurie nebijo pakeitimų, nebijo naujų minčių bei naujų metodų išbandymo. Šiame simpoziume pats iškiliausias šios grupės asmuo buvo popiežius Jonas XXIII. Jau praėjo per 20 metų kai jis „atvėrė langus į pasaulį šviežio oro į Bažnyčią“. Ne visi pakeitimai buvo visiems priimtini, kurį laiką jautėsi suirutė, tačiau dabar Bažnyčia tvirtiau stovi, grįžusi prie savo pradinių metodų, esmės. Ar ne laikas ir lietuviškoms organizacijoms save truputį „pravedinti“, atkreipti dėmesį į organizacijos paskirtį? Pažiūrėti, ar dabartiniai veiklos metodai pritaikomi prie šių dienų egzistencijos? Teigi, yra ne vienas asmuo, kurio filtrai prizmės spalvų neišfiltruoja, tik gal jų balsai per švelnūs, „filtruotojų“ perreikimui. Per kūrybos simpoziumą Toronte 1986.VIII.16, Jonas Kuprys pateikė žiupsnį minčių, kaip remti kūrybingus asmenis. Kai kurie pasiūlymai buvo geri, kai kurie tiesiog revoliuciniai. Pvz., siūlė Ateitininkų namuose antro aukšto brangius baldus parduoti ir tuos kambarius atidaryti jaunimui, kurie galėtų čia susiburti ir bandyti kurti (Vaje, kaip taip galima net pagalvoti, „filtruotojas“ pasakyktų!) Tačiau ar tikslu, kad tuose namuose vienas aukštų uždarų bendram naudojimui ir atlieka tik baldų užlaikymo funkciją? Ar tokiam tikslui buvo šie namai įsigyti? Ar baldai svarbesni už jaunimą?

Nei filtrai, nei prizmės savo vartotojų neriboja metų skaičiumi. Ir vienoje ir antroje kategorijoje randama ir jaunimo ir senimo. „Filtruotojų“ tiek apstu, kad net nematau reikalo jų vardinti. Apsidairykite apie save ir patys juos pastebėsite. Prasmingiau atkreipti dėmesį į „prizmatikus“, jų pavyzdžiui sekti. Čia noriu suminėti kelis man pažįstamus asmenis, kurie nebijojo sunkaus darbo, naujų metodų, nors rezultatai buvo įvairūs.

Dirbant su jaunimu, tikėjimo mokymo — religinio auklėjimo srityje puikiausias „prizmatiko“ pavyzdys yra kun. Antanas Saulaitis, S.J. Neveltui visos jaunimo stovyklos bando jį prikalbinti stovyklos kapeliono pareigoms. Liturgiją pritaiko jaunimui tokia prieinama forma, kad net ir patys jauniausi stovyklautojai pajėgia suprasti. Šv. Mišios neribojamos 10 val. rytu, koplyčioje. Nekartą buvo saulėtekio šv. Mišios ant kalno, ar vakare su žvakutėmis prie ežero. Dalį liturgijos skatinami

patys vaikai paruošti. Toks tiesioginis įjungimas sudaro tikėjimą bei liturgiją labai gyvą, įgyvendinamą. Prieš eilę metų vienoje stovykloje su stovyklautojais net kepė duoną, kuri buvo konsekruota per šv. Mišias ir dalinama per šv. Komuniją. Šiam įvykiui viešumon iškilus, viena „filtruotoja“ parašė pasipiktinimo laišką į „Laiskai lietuviams“ žurnalą. Tačiau kun. Saulaitis toliau atgaivina ne tik pradinės krikščionybės esmę, bet ir įvairius lietuviškus papročius, susietus su religinėmis apeigomis. Šie papročiai juo toliau, juo labiau išsiskiria lietuvių išei-vių tarpe.

Antras asmuo, kuris nors nėra tiek gerai žinomas, tačiau kurio prisidėjimas prie liturgijos palieka neįsivaizduojamą pėdsaką, yra Aldona Prapuolenytė. Perna, per Ateitininkų kongreso jubiliejines Mišias ji sugalvojo turėti baletą. Įsivaizduokite! Per lietuviškas mišias, kuriose dalyvavo kardinolas ir vyskupai buvo baletas! Taigi buvo, ir retas šių mišių dalyvis ašaros nenubraukė, kai choras giedojo „Nenuženk nuo alkmeno, o Marija...“, nes krauju čia ir ašaroms lyja, nepalik, nepalik Lietuvos...“, kai tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės su lelijų puokštelėmis, šokių aukojų Marijai mūsų tautos skausmą. Per metus išdilo iš atminties kongrese girdėtos rezoliucijos, tačiau šio momento bažnyčioje kol gyva neužmirsiu. Ir tai ne pirmas kartas. Prieš šešerius metus, Ateitininkų kongreso jubiliejines mišiose prie duonos ir vyno aukų metu buvo atnešta Lietuvos himnas ir Bažnyčios kronika. Prie Dievo Sinaus aukos pridėta ir dabartinės Lietuvos bažnyčios auka — kančia bei persekiojimas už tikėjimą. Tai vis Prapuolenytės nuopelnas, kuri nepalstamai organizuoja rekolekcijas, padeda kitiems. Šios asmeniškios paslaugos mūsų šeimai niekad nepamiršiu, kai praėjusi pavasarį netikėtai mirė mano miela uošvė.

Lietuviškas švietimas tremtyje remiasi struktūrine sistema atsi-vežta iš Lietuvos. Pamokų skaičius ribojamas, pvz. nemokoma matematikos bei kitokių kursų, kuriuos vaikai išmoka vietinėse mokyklose. Tačiau neatkreipiama dėmesio ar tai yra visapusiškas auklėjimas ar tik dresūra. Pereitą pavasarį teko „Drauge“ skaityti, kad dr. Austė Vygantienė pajavirino vienos li-tuanistinės mokyklos pamokas, kviesdama įvairius profesionalus, kad mokiniai galėtų artimai susipažinti su įvairiomis profesijomis. Pasidžiaugė jos tokiu darbu, tačiau greit gavome liūdną žinią: kitais metais daugiau tos programos nebus, ne per daug mokytojai „burčija“, kad eikvojamas bran-(Nukelta į 4 psl.)

Vysk. Baraga šventovė, L'Anse, MI.

Nuotr. G. Kriauciūnienės

FLORIDOJE DAIRANTIS

ANDRIUS MIRONAS

Florida jau nuo seno rišama su atostogų savoka. Nuo pat jos atradėjo Ponce de Leon laikų Amerikos gyventojai vykdavo atostogų ir šį šiltojo klimato kraštą. Prieš keliolika metų i. lietuviai iš Kanados bei JAV šiaurinių valstybių ėmė traukti žiemos mėnesiais į šilumą vedančią „sniego paukščiai“ išsi-barstą po 58,560 kvadr. mylių plotą, daugiausia pasirinkdami pajūrio miestus. Daugiausia spiečiasi apie St. Petersburgą, Palm Beach ir Daytona Beach, kur nuolat yra apsigyvenusių ir daugiau lietuvių.

Pravartu tat susipažinti su šiuo ypatingu kraštu ir Jungtinių Amerikos Valstybių 27-ja valstybe, jos istorija, geografija, ekonomija, gyventojais, ir žymiausiomis vietovėmis. Lankantiems Floridą turistams arba ir vasarotojams bei žiemotojams noriu pateikti galimai daugiau informacijos.

Floridos istorija

Kaip minėta, pats pirmasis europietis pasiekęs Floridos krantus buvo ispanas užkariautojas Ponce de Leon, galvojęs, jog atrado dar vieną salą 1513 m. balandžio 2 dieną ir davęs jai šį iki šiol tebeturimą pavadinimą. Taigi Floridos pusiasalis pirmiau priklausė Ispanijai, tačiau ispanai nesugrįžo čia iki pat 1521 metų. Čia vietos indėnai susikovė ir Ponce de Leon buvo sužeistas. Nugabentas į Kubos salą, ten

ir mirė. Kai prancūzų hugenotai 1564 m. įsteigė Fort Caroline, apie dabartinį Jacksonville miestą, Ispanijos karalius Pilypas nusiuntė Pedro Menendez de Aviles atimti iš hugenotų turimą koloniją. Nugalėjęs prancūzus Menendez 1565 m. pastatė St. Augustine fortą, tuo būdu įkurdamas pirmąjį europiečių gyvenamąjį punktą Amerikoje.

Ispanų naujakuriai kovojo su vietos gamta, su vietos indėnais ir su anglais iki pat XVIII šimtmečio vidurio vėrdamiesi vis į šiaurę. Pagaliau susitarė su angliais, kurie tuo metu valdė Kuboje Havaną ir 1763 m. iškeitė Floridą į Kubą. Anglų 20 metų po to klestinis valdymas užtikrino anglams floridiečių paramą Amerikos revoliucijos metu. Tačiau 1783 m. Paryžiaus taika sugrąžino pusiasalį Ispanijai. Veržimasis į vakarus, teisinė netvarka, geografinių sąlygų diktavimas ir karinių įguli reikalingumas prieš britus 1812 metų kare sukratizavo JAV-bių interesus Floridoje. Pagaliau 1821 m. JAV-bės oficialiai perėmė Floridą iš Ispanijos savo nuosavybėn. Tallahassee buvo parinktas 1823 m. šios valstybės sostine.

Nesugyvenimas su vietos indėnais per visą dešimtmetį išsivystė į karą su Seminole indėnų gentimi 1835-41 metų laikotarpyje. Genties vadas Osceola nepakluso valdžios sprendimui perkelti visą gentį į Oklahomos valstybę ir buvo suimtas 1837 m. Tik 1841 m. jo įpėdinis Coacoochee sutiko su perkėlimu. Tačiau apie 150 seminolų pabėgo į pietines Everglades pelkes, kur iki šiol tebegyvena apie 1500 jų palikuonių. Kai kurie seminolai iki šiol nepažįsta JAV valdžios.

Florida buvo priimta į Jungtines Amerikos Valstybes 1845 metais, bet jau 1861 m. sausio 10 d. atsimetė ir kariavo su šiauriečiais pilietiniame kare. Po karo vėl buvo priimta į Jungtines Amerikos Valstybes 1868 m. Tada prasidėjo laipsniškas šios valstybės kilimas. Pagrinda krašto žydejimui davė geležin-

kelį tiesimas. Čia žymiausi asmenys buvo Henry B. Plant ir Henry M. Flagler. Pirmasis įsteigė savo Atlantic Coast sistemą per centrinę Floridą nuo Tampos iki Atlanto. Flagler statė Floridos East Coast liniją, kuri 1912 m. sujungė atskiras Florida Keys saleles su visa valstybe. Po uragano padarytos žalos geležinkelio linijai JAV valdžia ėmėsi iniciatyvos pastatyti eilę tiltų ir per juos ištieti plentą iki pat Key West.

Šiandien Floridos augimas ir klestėjimas tęsiasi. Ypač Indėnų upės srity ir Merritt saloje įsteigiant Kennedy erdvių centrą. Iš čia prasidėjo JAV-bių užkariavimai erdvėje.

Geografija

Žaliuojantis palmių arba pušų miškeliais, neaukštai iškiles virš jūros paviršiaus ir besijungiant su Amerikos žemumų pusiasaliu skiria Atlanto vandenyną nuo Meksikos įlankos. Dalis šios srities yra iš vandens iškiliusi, palyginamai vėlai geologinio požūriui, nors Florida didžiuojasi turinti seniausią Amerikoje miestą St. Augustine. Del gausių gilių įlankų, sąsiaurių ir salų, kurie išvingavo pusiasalio perimetrą, Florida turi ilgiausią pakrantę iš visų JAV-bių, t.y. 8462 mylių ilgio. Pagal Atlanto krantą ilgas salų barjeras su paplūdimiais uždaro Tarpraktinį vandens kelią (Intracoastal Waterway). Prie St. Lucie miesto (šiauriau Stuart) šis jūrinis kelias išsišakoja. Viena jo šaka toliau eina ligi pat Key West, o kita per St. Lucie kanalą, Okeechobee ežerą ir Caloosahatchie upę pasiekia vakariame Floridos krante Fort Myers miestą. Iš čia tęsiasi jau pagal Meksikos įlankos pakraštį ir nuo Sanibel salos vingiuoja tarp salų ir salelių į pietus. Pasiekus Ten Thousand Islands pavirsta į žemas, pelkėtas saleles Everglades srityje.

(Bus daugiau)

FILTRAI IR PRIZMĖS...

(Atkelta iš 3 psl.)

gus laikas, per kurį vaikai daugiau išmokyti skaityti ar rašyti. Tai va, „filtruotojai“ ir vėl savo pasiekė, neatkreipdami dėmesio kiek tai sumažins vaikų akiraty.

Lietuviškosiose organizacijose „filtruotojų“ apstu, tačiau netrūksta ir „prizmatikų“. Kadangi geriausia pažįstu ateitininkų organizaciją, tai kelis „prizmatikų“ pavyzdžius parinkau iš čia. Pirmas, tai buvęs Ateitininkų federacijos vadas Juozas Laučka, kuris šią vasarą buvo ateitininkų konstitucijos peržiūrėjimo ir pakeitimo komisijos pirmininku. Daug darbo buvo įdėta, bandant konstituciją taip pakeisti, kad prilygtų dabartinių dienų veiklai. Pakeitimų prastai nepasiekė. Tačiau atsivėlus, kad šis brandaus amžiaus su laukus asmuo vis tik ryžosi bandyti naujus metodus veiklos atgavimui, ar neapsimoka jaunesniems tikiu pavydžiui pasiekti, savo filtrus išdulkinti?

Antras asmuo, kuris nepabijojo sunkaus darbo, nors tik istojus į Mich. universitetą (Ann Arbor) darbo kalnai prieš akis stovėjo, tai studentas Aldas Kriaučiūnas. Pernai, per Jubiliejinį kongresą susitarė su kitu studentu atgavinti merdinę Detroito studentų draugovę. Per metus „sukombinavo“ valdybą, šaukė susirinkimus, rašė korespondencijas, kontaktavo kitas studentų draugoves. Gale metų suorganizavo šalpos paketą vienai lietuvių šeimai Lenkijoje. Taigi, per metus jei pilnai draugovės antkojų nepastatė, tai nors pasodino. Tai vis šioji tokia pradžia tolimesnei aktyvesnei veiklai. O ir mokslas nenukentėjo – pateko į dekanato garbės sąrašą bei buvo išrinktas universiteto bendrabučio (1,200 studentų) tarybos vicepirmininku (Jei kam užkliūva, kad motina sūnų giria, išsivalykite filtrus.)

Lietuviškos stovyklos – tai svarbiausias lietuviškumo židinys, nes į jas suvažiuoja ir tokie vaikai, kuriems liuanistinės mokyklos neprieinamos, per toli gyvena. Tuo ypač svarbu, kad šios kai kuriems vienintelės lietuviškos oazės metų laikotarpį būtų ypač patrauklios. Tokioms suorganizuoti reikia „prizmatikų“. Tokį milžinišką darbą atliko jaunų vaikų motina, pedagogė Janina Udrinė. Atkreipus dėmesį į liūdnam jaunųjų jaunųjų stovyklos padėtį, 1977 sutelkė komitetą, išdėstė naujus auklėjimo metodus ir stovyklą perorganizavo. Rezultate gavosi tokia stovykla, į kurią kasmet suvažiuoja įvairių organizacijų vaikai, nekarta net vietų pritrūko.

Stebint įvairius nepriteklus organizacijos veikloje, labai lengva sėdėti ir riamoti. Kiek sunkiau turėti drąsos tokius trūkumus pašalinti. Tokios drąsos turėjo Detroito jaunųjų ateitininkų globėja Birutė Bublėnė. Pastebėjus, kad naujas Jaunųjų ateitininkų programos vadovas per sunkus „įkasti“ patiems jauniems nariams, surašė ir 1982 spaudai paruošė papildomą programą „Vadovėlis“. Šio leidinio pirmas tiražas – šimtas egzempliorių – per dvejus mėnesius buvo išparduotas. Jį pirkė ne tik organizacijos nariai, bet ir liuanistinių mokyklų mokytojai bei kitų organizacijų nariai. Panašius naujoviškų papildymų įvedė ir į jaunųjų vasaros stovyklą. Ar kas girdejo, kad liepos mėn. galima švesti Kalėdas? O taip buvo ir „prizmatikai“ džiaugėsi, o „filtruotojai“ galvas kraipė, nepajėgiami suprasti kas čia vyksta. (Ši programa buvo pakartota jaunųjų ateitininkų stovykloje šią vasarą Dainavoje.)

Išvijoje plati veiklos arena yra įvairios konferencijos, kongresai, simpoziumai. Gaila tik, kad jie apriboja dalyvių amžių. Iki šiol, dar nei viename tokiam sąskrydyje neteko matyti programos ar užsiėmimų žaiziams vaikams.

Galima teigti, kad nesamone per Mokslo ir kūrybos simpoziumą paruošti ir maziukams programą. Panašiai galima pagalvoti atsivėlus į kongresą ar simpoziumą, taikomą suaugusiems. Bet ar kas pagalvojo, kad jei nėra maziukams suruošta vaikų darželis ar užsiėmimai, tai vienas iš tėvų negali tokiam sąskrydyje dalyvauti, nes turi su vaikais namie pasilikti? (Iš patyrimo žinau, kad atvykus į svetimą miestą su mažamečiais vaikais, ne taip lengva patikima „babysitter“ sužvejoti.) Vienintelis išimtis, buvusi JAS CV pirmininkė Ramunė Račkauskienė. Pernai per ateitininkų kongresą išnuomavo autobusą ir suruošė jauniems dienos ekskursiją. Tad tėvai galėjo dalyvauti kongrese, nors kai kurie tuo nepasinaudojo ir vaikus išlydėję vietoj paskaiton pasuko į krautus ar savus namus. Tačiau tai nepaneigia Račkauskienės atlikto darbo. Ateityje, ruošiant konferencijas tėvams, būtina suruošti ir vaikų darželį, kad abu tėvai galėtų vienodomis teisėmis įsijungti į lietuvišką veiklą. Be to, sudarius tokias sąlygas, daugiau jaunų šeimų atvyktų iš tolimesnių vietovių, nebūtų išjungti.

Skaudžiausia išvijoje padėtis kai „filtruotojai“ taip susikerta su „prizmatikais“, kad tampa nepataisomas susiskaldymas. Tai įvyko, kai iškilus klausimas, ar lankyti Lietuvoje gyvenančius. Vieni šaukė „jokių bėdų, neremkime komunizmo“, antri atkirto jaučią krikščionišką pareigą lankyti gimines, gyvenančius komunistiniame kalėjime. Vieni kitų neįtikino ir susiskaldymas pasiliko, o tokia padėtis tik okupantui tarnauja.

Prisimenu dr. E. Vaišnienės reikavimą kurybingumo reikmenų pristatymą. Parodė konferencijos suvenyrą – marškinius, ant kurių keturkampiose rėmuose, juoda-balta spalvomis nupiešta ateitininkijos steigėjų portretai. Paaiškino, reikia bent vieną rėmą išimti bei matyti ir kitas spalvas, norint kurybingai reikštis. Panašiai ir su filtrais. Kol per juos žvelgsime į pasaulį, nepajėgsime džiaugtis visomis prizmės spalvomis, nepajėgsime kitus pilnai suprasti, nepajėgsime priimti naujų idėjų, bijosime naujų metodų, pasilikime stagnacijoje.

ANTIALKOHOLIZMO MUZIEJUS

Lietuvoje aktyvinama kova su alkoholizmu. Vilniuje, Respublikinio profsąjungų kultūros rūmuose įsteigta blaivybės muziejus, kurio tikslas – supažindinti visuomenę su blaivybės sąjūdžio istorija. Ekspонатų tarpe įvairūs meno kūrinių antialkoholine tema, istorinė blaivybės sąjūdžio medžiaga, o taipgi ir alkoholinių ir bealkoholinių gėrimų gamyklų paruošta medžiaga. Šio muziejaus filialas jau veikia ir Druskininkų gydymo centre.

KVIEČIAME DALYVAUTI RENGINIuose

Penktadienis, Rugsėjo 26

VAKARONĖ SU LINU KOJELIU

PASKAITA POLITINĖS VEIKLOS KLAUSIMAIŠ. PRANEŠIMAS IŠ RYGOS POKALBIŲ JAUNIMO CENTRO KAVINĖJE, 7 VAL. VAK.

Sekmdienis, Rugsėjo 28

1941 M. LIETUVIŲ TAUTOS SUKILIMO MINĖJIMAS

11 VAL. RYTO – PAMALDOS JAUNIMO CENTRO DIDŽIOJOJE SALĖJE. ŠV. MIŠIOS VYSKUPO PAULIAUS BALTAKIO.

12:15 TEN PAT – IŠKILMINGAS POSEDIS

DR. VYTAUTO DAMBRAVO PASKAITA • POETAI KAZYS BRADŪNAS IR JULIJA ŠVABAITĖ-GYLIENĖ • LAF ŠTABO IR LAIKINOSIOS VYBAITĖS NARIŲ PAREIŠKIMAS • VAINIKO PADĖJIMAS

Rengia ir kviečia ORGANIZACIJOS KOMITETAS

MITAI IR TIKROVĖ

JUOZAS MASILIONIS

Nepriklausomos Lietuvos pradžioje, trūkstant mokymosi priemonių, kažkurioje žemesnėje klasėje istorijos buvo mokoma ir mokomasi iš kažkokio Ivanovo vadovėlio „Rytai ir mitai“. Kiek iš tikrųjų mituose yra tikrovės, taigi istorijos, sunku atsakyti, tik rodos, drąsiai galima teigti, kad ne visos 100 ir ne 50 procentų, o žymiai mažiau, o kai kada – ir nė lašelio. Nepaisant to, žmonės mėgo ir tebemėgsta mitus (ir pasakas, ir padavimus, ir legendas...) vieni kurti, o kiti – klausyti ir tikėti.

Čia, šiame straipsnyje, norisi pakalbėti apie vieną kitą mitą, liečiantį liuanistines mokyklas ir jų išlaikymą.

Pradėkime ne nuo mito, o nuo skaudžių tikrovės. Buvo laikai, kai liuanistinių mokyklų buvo apie 50 (1963-64 m. m.), o mokinių daugiau kaip 3000; šandien mokyklų liko beveik pusė, o mokinių – trečdalis. Pradžioje, tik atsisakius į šį kraštą, lietuvių, kaip liuanistines mokyklas lankė beveik visi ir mažai teraginami. Vėliau pradėjo lankyti vis labiau ir labiau tėvų raginami. Dabar jau atėjo laikas tėvus raginti ir įtikinėti, kad reikia, kad svarbu leisti vaikus į liuanistines mokyklas. Kas šį tėvų raginimo ir įtikinėjimo darbą atliks rugsėjo mėnesį, mokslo metų pradžios mėnesį, LB mėnesį švietimui paremti? Dabar prasideda mitų kūrimas: čia ne mano darbas, o tavo, ne aš turiu raginti, o tu, tu, tu tu tu tu...

Tie, kurie neleidžia savo vaikų į liuanistines mokyklas, yra tie dar ne visai, tai pusiau nutautę, jiems terūpi nesugadintas angliskasis akcentas, vaikų ekonominis būsimasis įsitvirtinimas. Jie jau ir lietuviškų laikraščių nebeskaito, jokie straipsniai jų nebesiekia ir nesugrąžina. Juos gali paveikti tik gyvas žodis: kaimyno, draugo, senelio, močiutės, LB apylinės pareigūno. Visi turi būti misionieriai (bausiai nepatinka nukaltas jo pakaitalas „misininkas“, skambas kaip „mėsininkas“) tokiems tėvams ir jų vaikams atversti.

Gyvenam labai išsimėtę. Žinau šeimų, kurios labai gražiai lietuviškai išaugina vaikus, nors nelankančius liuanistinės mokyklos, nes jos arti ir nėra. Ne joms tie priekaištai.

Yra dar, aciu Dievui, liuanistinių mokyklų, yra tėvų, leidžiančių savo vaikus į jas. Bet čia susiduriame su plačiais išgalėjusiu mitu, kad liuanistinėmis mokyklomis turi rūpintis tik mokinių tėvai. Man rūpintis? – Ne mano kiaušės, ne mano pupos! Taip tomis mokyklomis pirmiausia rūpinasi tėvai: jie sudaro tėvų komitetus, jie apsideda mokesčiais, jie rengia parengimus, kad galėtų užmokėti nuomą, kad galėtų bent šiek tiek atlyginti mokytojams. Tėvų, leidžiančių vaikus į lit. mokyklas, skaičius, kaip minėta, labai sumažėjęs, tuo pačiu sumažėjo ir skaičius pečių, laikantių mokyklos išlaikymo našta. Argi

nenorėtum retkarčiais priremti ir savo penies liuanistinėms mokykloms paremti?

Kai kam kils klausimas, kodėl mokyklų išlaikymo kreipiamasi į visuomenę, į atskirus asmenis, kai jas pakankamai remia ir išlaiko švietimo taryba ir lietuvių fondas. Kad remia, tai tiesa, bet kad išlaiko, tai vienas iš didžiausių mitų. Ačiu Lietuviai fondui. Be jo paramos daugelis mokyklų neišilaikytų, bet nesudarykite klaidingo išpūdžio ir išvadų. O tą klaidingą išpūdį kelia ir pats lietuvių fondas, ir jo propagandininkai. Prieš akis turiu „LF pelno skirstymo komisijos 1986 m. paskirstytų sumų santrauką“ ir A. Juodvalkio padarytą („Draugas“, 1986.IX.11) tos „santraukos santrauką“, kur skaitome: „Iš šių metų pelno paremta liuanistinė švietimas 124,550 dol. – 47%, kultūriniai reikalai 77,000 dol. – 29%, visuomeninė veikla 63,650 dol. – 24%“. Argi neužtenka lit. švietimui 124 tūkstančių? Turėtų užtekti, nebūtiekie tokie besociai, ponai mokytojai: Ar ne toks susidaro mitas? Toliau dar gražiau rašoma: „Tenka pasidžiaugti, kad šiais metais 42 lietuvių studentams paskirta rekordinė 45,000dol. suma“. Taip skaityti jas ir masinamas sudaryti išpūdį, kad tie 45,000 dol. yra dar priedas prie tų 124,000 dol. Deja, tik pinigų švietimo taryba, besirūpinanti pradžios ir aukštesniomis lit. mokyklomis, nemato. Taip pat nemato ir 26,000 dol., skirtų Lit. katedrai, PLJS Ryšių centrui ir Ped. lit. institutui iš Stankaus fondo. Kas belieka švietimo tarybai? – 53,500 dol., iš kurių 30,000 dol. yra tiesioginiai lit. mokykloms

paremti. Už ją LF aciu, ją reikia didinti. O kai pamatai stipendijoms skirtus 45,000, o priešmokykliniam auklėjimui tik 1,000 dol., darosi pikta ir graudu: dengiamie stogą, o pamatus griau name. Žinoma, visa, ką pakiaša po švietimo stogu, yra švietimas, bet ir propagandoje nereikia klaidinančių santraukų.

Kasmet mokyklos užpildo švietimo tarybos anketas apie savo biudžetus ir finansinę padėtį. 1985-86 m. m. visų mokyklų išlaikymas kainavo 223,949 dol. Matematika labai paprasta; gavus iš LF 30,000 dol. paramą, patiems tėvams dar tenka per mokslo metus surinkti 194,000 dol. Tai didelė suma, tai didelė našta dar norintiems savo vaikus leisti į liuanistines mokyklas.

Jeigu mes mieliai aukojame tiems, kurie renka aukas alksantiems kūniui palaikyti, kodėl nepaaukoti tiems, kurie dar nori lietuviškumą savyje palaikyti ir ugdyti? Aukų rinkėjai neateis prie tavo durų, bet ateis laišku ir aukų lapų pavidalu. Neignoruo to laiško, pasiųsk auką. Tam yra rugsėjo mėnuo – lietuviškojo švietimo mėnuo. Užmirkš mitus, kad kažkas be tavęs gali išlaikyti liuanistines mokyklas. Tikrovė ir sunki lit. mokyklų padėtis prašyte prašo ir tavo aukos.

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

6606 So. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000 Darbo valandos:

Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro Seštadieniais pagal susitarimą

Kas kovoja prieš religiją, griaua visuomenės pagrindus.

Platonas

Lituanistikos Katedra The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois at Chicago

AUKOS

LITUANISTIKOS KATEDRAI

(Tęsinys)

7 dol. Vladas ir Juzė Petrauskai, N. Chicago, IL (iš viso 207 dol.).

5 dol. Pranas Alseika, Chicago, IL; Vladas ir Gražina Biknevičiai, Commack, NY; Frank Baldauskas, Cuyahoga Falls, OH; Albert Balionis, Philadelphia, PA; a.a. Algimanto Buko atminimui – Jonas ir Jadviga Bukai, Gulfport, FL (iš viso 30 dol.); dr. Justinas Dėdinas, Elmhurst, IL; Anelė Dulkis, Newark, NJ (iš viso 15 dol.); Vladas Grabauskas, Clinton, NJ; Jadviga Grišienė, Cos Cob, CT; Victoria Grodits, Monticello, NY; Paul Ivaška, Upper Marlboro, MD; Richard Jakubauskas, Petersburg, MA; Kazys Jasėnas, Deltona, FL (iš viso 65 dol.); Stasys Jurgaitis, Cleveland, OH (iš viso 6 dol.); Povilas Karosas, New Britain, CT (iš viso 20 dol.); Jonas ir Natalija Kiaušai, Harrison, NJ (iš viso 130 dol.); Edward Kubaitis, Willow Springs, IL; Bruno Lukas, Chicago, IL; Algirdas Norris, Chicago, IL; V. Petravičius, Kenosha, WI; Jonas Pleirys, Chicago, IL (iš viso 15 dol.); Ona Rinkuviene, St. Petersburg, FL (iš viso 240 dol.); Aušrelė Sakalas, Omaha, NE; Aleksas Smilga, Chicago, IL (iš viso 105 dol.); Feliksas Valaitis, Chicago, IL (iš viso 50 dol.); dr. Daina Variakojis, Chicago, IL (iš viso 80 dol.); Aleksas Verikas, Racine, WI; Adomas Valiūsis, Chicago, IL; Juozas ir dr. Ona Vitėnai, Oxon Hill, MD (iš viso 130 dol.); Edvardas Žianšys, Amsterdam, NY; Algis Žolynas, San Diego, CA. 3 dol. dr. Jolanda Mickevičius-Ruokis, Shaker Hts., OH.

2 dol. Pius Brazauskas, North Bend, OR; a.a. Kęstutis Jeronimo Butkus atminimui – Antonia Butkuvienė, Chicago, IL (iš viso 22 dol.); Juozas Grinius, Wethersfield, CT (iš viso 17 dol.); L. Juskėnas, Chicago, IL; Kolteta K. Kaspar, Arlington, MA (iš viso 102 dol.); Albert Kerchowskas, Port Richey, FL; Alfonsas ir Ona Kinduriai, Gulfport, FL (iš viso 1257 dol.); John Kunčas, Export, PA; Alfonsas Leparskas, Warren, MI; Antanas Liudzius, Chicago, IL (iš viso

52 dol.); Antanas Macionis, St. Petersburg Beach, FL; A. Maciukevičius, Waukegan, IL; Katie Milauskas, Chicago, IL; Alger Mockaitis, Manassas, VA (iš viso 102 dol.); Adele Mylshaus, La Salle, IL; Vaclovas Nenortas, Manchester, CT (iš viso 12 dol.); Edward Pikelis, Chicago, IL; Julius Rukas, Omaha NE (iš viso 42 dol.); Juozas Skaudys, Woodland Hills, CA; Juozas Skomantas, Beverly Shores, IN; Jadviga Skrudzinskienė, Dorchester, MA (iš viso 42 dol.); Stanley Strokas, Chicago, IL; Stasys Vaitkevičius, Chicago, IL (iš viso 12 dol.); kun. Jonas Velutis, Chicago, IL (iš viso 122 dol.); Antanas Zailskas, Cicero, IL; Povilas Zumbakis, Chicago, IL.

Pagal pasižadėjimus gauta:

1,000 dol. Arūnas ir Irena Draugėliai, Woodridge, IL (įmokėta 1,0010 dol.); Justinas ir Elena Liaukai, St. Petersburg Beach, FL (įmokėta 1,052 dol.); dr. Ignas K. Skrupskelis, Chapin, SC (įmokėta 1,000 dol.); Kazys ir Stasė Urbaičiai, St. Petersburg, FL (įmokėta 1,030 dol.).

500 dol. Alg. T. Antanaitis, Chicago, IL (įmokėta 500 dol.). 300 dol. dr. A. Grushyns, Wichita, KS (įmokėta 310 dol.). 250 dol. Genovaitė ir Gustav Kaufmanai, Springfield, VA (įmokėta 270 dol.).

PLB Fondo vadovybė nuosirdžiai dėkoja visiems Lituanistikos katedros rėmėjams ir prašome padėti užbaigti lėšų telkimo vąją iki š.m. rudens. 1986 m. rugpjūčio 31 d. Lituanistikos katedros iždė buvo 549,982.26 dol. Dar reikia surinkti 50,017.74 dol. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Vytautas Kamantas PLB Fondo pirmininkas Nijolė Balzarienė PLB Fondo reikalų vedėja

CLASSIFIED GUIDE

TREE SERVICE

Medžių šakas genėjame. Medžius nupjauame ir nuvežame 16 metų patyrimas Skambinkite Justinui 927-5782

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% – 20% – 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street Tel. – GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną – lietuviškai.

SERAPINAS – Tel. 636-2960

AUSTIN HOME IMPROVEMENT CO.

Single and flat roof specialists. Aluminum siding, soffit, fascia and gutters. Thermal replacement windows. Room additions and basement remodeling. Kitchen and bathroom remodeling. Custom carpentry and masonry service. Concrete and tuckpointing. Drywall and painting. COMPARE OUR PRICES AND SAVE 637-5955

NAMŲ APSILIDYMAS

Jau laikas patikrinti ir išvalyti pečius dėl žiemos. Vėliau būsiu labai užimtas. Skambinkite dabar. A. Baniš – Tel. 447-8806

ISNUOMOJAMA – FOR RENT

67-tos ir Whipple apyl. išnuomojami naujai dekoruoti apšildomi butai po 3½ ir 4 kamb., po 1 miegamą. \$295 ir \$315 į mėnesį. Pensininkams nuolaida. Skambint 779-6193.

Išnuom. miegamas kambarys pensininkel. Galimybė naudotis virtuve. Marquette Parke. Skambint tel. 925-2009.

HELP WANTED

Wanted dependable woman to do housework. Vicinity 99th & Western. Must speak English. References required. Please call after 5 p.m. – 238-7811.

REAL ESTATE

Lemont – By Owner. Brick Cape Cod. Well maintained. 4 bdrms, 1½ baths. Patio. Lot 92' x 132'. Good location. \$87,900. 312-257-2780

By owner – near 68th & Pulaski 3 bedroom brick. 1½ baths, finished basement, kitchen dinette, fireplace, 2 car garage. 284-1400

VĖL AUKSINĖ PROGA!

Nuomavimas mūro namas. 8,000 dol. su mokesčiais. Paskola žemum procentu. Įmokėjimas 20%. Paveldėtojai atiduos už 58,800 dol. rimtą pirkėjų. Valdis – 737-7200

RUMMAGE SALE

Clothes, bric-brac, jewelry, furniture and household items. Sept. 19th thru 21st. Fri. 9 to 6 P.M. Sat. 9 to 4 P.M. Sun. 12 - 3 P.M. By Church Women of the Episcopal Church of the Atonement – 5749 N. Kenmore Ave. – 271-2727.

Dienraščio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS 6529 S. KEDZIE 778-2233

PRIME REAL ESTATE

14300 S. Bell Rd. 460-0880 Lockport, Ill.

Galim JUMS patarnauti šiuose rajonuose: Palos Heights, Palos Park, Palos Hills, Orland Park, Lemont, Homer Township, Old Oak Estates ir Big Run Acres. JUMS patarnaus šie patyrę profesionalai:

Algis Lieponis Linas Gylis Rūta Susinskienė G. Petras Lieponis

PRIME REAL ESTATE savininkai. lietuvių JUMS vis parūpins geriausias sąlygas!!!

PRIME REAL ESTATE

• Sklypai • Gyvenamieji namai • Verslui pastatai

RE/MAX GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS 361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century 21 KMECIK REALTORS

7922 S. PULASKI RD DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER Realtor/Associate 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

No. 688 – 69-os ir Pulaski apyl. 5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautvių. Skambinkite dabar.

No. 698 – 1½ aukšto namas 71-os ir Kedzie apyl. Tik \$69.900 – labai nebrangiai. 6 kamb., 3 karališko dydžio miegamieji pirmame aukšte savininkui, 3-jų kamb. butas viršų pajamom ar giminingai šeimai gyvent. Svarus rūsys, centr. oro vėsinimas. Naujas stogas ir centr. pečius. Naujos ažuolines spintos virtuvėje. 2 maš. garažas. Puikus namas. Paskubėkite, skambinkite tuoj pat.

No. 695 – 1 vakarus už Kedzie. \$41,900 – negalima tikėt. 6 kamb. medinis apkaltas namas su trimis miegamais plus „paneled“ porčius. Gražiai išdžyotos rūšys. Naujas cent. pečius. Naujos rinos ir nutekamieji vamzdžiai. Didelis porčius prieky. Didelis kiemas vaikams žaisti. 64-os ir Spaulding apyl. Skubėkite prie telefono, skambinkite dabar.

No. 669 – Pravažiukite – gyventojų netrukdykite – 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis. 3 dideli miegamieji, modern. virtuvė ir vonia. Didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu į naują 2-jų maš. garažą. Pusiaur įrengtas rūsys. Aluminijaus soffit & fascia. Nauji žiem. langai. Naujai dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar kėtvirtas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokėti \$3.100. Skambinkite dabar.

No. 676 – Pravažiukite – gyventojų netrukdykite 3650 W. Marquette 2-jų butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviena bute 2 mieg., modern. virtuvė, pilnas rūsys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikrai 260 dol. per mėnesį mokėsit už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pas skambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY Tel. – 434-7100

Paskutinę minutę prieš išsiskirstant Europos Lietuvių studijų savaitės dalyvių likutis Salzburge.
Nuotr. dr. Sauliaus Girniaus

AR JAUNIMAS IMSIS DARBO?

JURGIS JANUŠAITIS

Spaudoje skaitėme gana išsamius aprašymus apie įvykusių lietuvių jaunimo konferenciją liepos mėnesį, Washington D.C. Tai buvęs gana didelis jaunimo sulekimas, kuriame, kaip pranešama, dalyvavo nuo 100 iki 120 jaunų žmonių. Šiame jaunimo suvažiavime dalyvavo ir JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys ir kiti LB darbuotojai.

Iš toliau stebint, atrodo, kad toks jaunimo suvažiavimas buvęs labai naudingas ir būtinai reikalingas. Suvažiavimą išaukęs pats gyvenimas. Lietuvių Bendruomenės vairuotojai jau atvirai kalbėjo, kad Jaunimo Sąjunga Amerikoje užmigo saldžiu miegu. Teigė, kad jaunimas Amerikoje net nebeišsirenka savo vadovybės, nebekalbant jau apie bet kokią organizuotą jaunimo veiklą.

O kaip mename, PLB ir kraštų valdybų pastangomis jaunimas buvo suorganizuotas ir taip vadinamą Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą, kurios padaliniai turėjo aktyviai ieškoti lietuviškajame gyvenime laisvojo pasaulio kraštose. Sąjungos atstovai buvo pilnateisiais LB Valdybose nariais.

Tad nenuostabu, kad tiek PLB, tiek ir Kraštų LB rimtai susirūpinę mūsų gražaus jaunimelio darbais ir ateitimi.

LB pastangomis, vyresniųjų suaukotas pinigais jau buvo suruošta penki PLJ kongresai. Gana išlaidūs! O paskutinytis, sako, atsiejęs net ketvirtį milijono dolerių. Taigi visuomenės dėmesys mūsų jaunajai kartai didelis. Aukos taip pat. O ką gi tas jaunimas mums davė? Kaip jau minėta, po šaunių nutarimų kongresuose, priimtų rezoliucijų, pranešimų išspareigijimų lietuviškiems darbams, saldiškai snūstėlėjo.

Tai blogai. Bet gi turime ir šviesesnių prosvaisių, žinoma, atskirų, kur jaunimo atskiri nariai yra aktyvūs LB veikėjai, vienas kitas spaudos bendradarbis, turime dainos būrelių, scenos darbininkų. Bet tai tik mažytės išimties, nieko bendro neturintys su jaunimo visuotine veikla.

Šių faktų akivaizdoje jaunimo sulekimas ir Washington D.C., atrodo, turėtų mums nešti džiugią, viltingą žinią.

Suvažiavime kalbėjo jauni politikai, jauni spaudos bendradarbiai, dirbą didžioje amerikiečių spaudoje, kalbėjo jaunimo Sąjungos atstovai ir LB vairuotojai. Puiku. Visos kalbos buvo geros, paskatinančios, jaunimą nuteikiančios darbams. Net ir Baltuose rūnuose paviešėta, net ir išgirstas senatoriaus žodis apie politiką aplamai.

Pasirodo, kad šis jaunimo sulekimas buvęs grynai politinis. Apie tai taikliai kalba „Draugo“ dienraščio redakciniam straipsnyje Bronius Nainys. Jis net

iškėlė gana būdingą klausimą — kokia gi kalba kalbėta suvažiavime. Pasirodo, kad mūsų jaunimas šnekėjo angliškai, tuo pačiu ignoruodamas patį principą — lietuviškumą. Tad, ar ta šimtinė likusi turėjo nusilenkti mažumai? Čia Bronius Nainys taikliai nusako — kad tai jau skandalingas reikalas. Tai pamoka ateičiai. Branginkite, jaunime, tėvų kalbą, iš to jūs pažins laisvasis pasaulis ir tuo pačiu jūs dalyvausite mūsų pavergtos tėvynės propagavime svetimųjų tarpe.

Na, ir šis įvykis jau praėjus. O kuo jaunimas domėjosi suvažiavime ir kokius darbus pasirinko dirbti?

Atrodo, kad jaunimui labai rūpi politika. Net nusprendė rūpintis Balio Gajausko, OSI reikalais, lankyti senatorius ir kongreso narius ir juos supažindinti su pavergtos Lietuvos problemomis.

Savaime šie darbai svarbūs, reikalingi. Tačiau būtų gera, kad tas ryžtingasis jaunimas glaudžiai dirbtų, talkintų mūsų politiniams veiksniams, Vlikui, PLB, JAV LB, Kanados LB, Altai. Būtina suderinti politiniusėjimus. Jeigu jaunimas, susitaręs su veiksniais, veiks pagal gerai išmąstytus, suderintus planus, savaime, bus darbas našus.

Žinoma, gerą darbą gali ir pats jaunimas atlikti. Sakysime su pasigėrėjimu teko vertinti jauno žmogaus Tomo Dundzilos kelionę pas kongreso ir senato atstovus OSI reikalui. Jis ir vienas jiems ieteikė daug geros informacinės medžiagos. O tie politikieriai, kaip matėme, labai menkai težiėjo apie pavergtos Lietuvos problemas ir apie OSI pragaistą veiklą Amerikoje. Čia, tokioje politikoje, be abejo, jaunimas būtų didelis talkininkas mūsų veiksniams.

Kaip žinia, jau jaunimas ruošiasi ir Šestajam PLJ Kongresui, kuris įvyks ateinančiais metais Kalėdų šventių laikotarpyje, Australijoje.

Be Amerikos ir Kanados jaunimo Kongresas būtų žymiai menkesnis. Tad jau dabar bandoma šiam kongresui ruoštis. Taigi ir čia turi mūsų jaunimėlis gerokai pasitempti. Turi pats pasirūpinti lėšų telkimu, turi jau dabar pasiruošti kongreso programai. Žinoma, turėtų įsidėmėti, kad kongrese turėtų būti aptarti konkretūs jaunimo darbai ir po kongreso jie vykdomi. Besiruošdamas Kongresui, jaunimas turi progos aktyviai jungtis į lietuviškos veiklos kultūrinę veiklą, pasirodyti esant ver-tas ir mūsų, vyresniųjų, paramos. Taigi Washington D.C. jaunimo sulekimas tebūnie tik graži pradžia didesniems jaunimo darbams, baigus saldų miegą. To su viltimi lietuviškoji visuomenė tikisi ir laukia.

BRANDUOLINIAI GINKLAI IR TAIKA

Vatikano atstovas prie Jungtinių Tautų arkiv. Giovanni Cheli pareiškė, kad branduolinių ginklų atgrasinimas (nuclear deterrence), pagal kurią JAV ir Sovietai stengiasi išlaikyti savo branduolinių ginklų lygiavertumą, apsaugojęs pasaulį nuo trečio pasaulinio karo, nes visi žino, kad branduolinio karo niekas nelaimėtų. Jis minėjo, kad Černobylio nelaimė neparodė nieko naujo apie branduolinę jėgą, o šio energijos šaltinio nebeįmanoma grąžinti užmarštin. 1982 m. pop. Jonas Paulius II, kalbėdamas Jungtinėse tautose, pasakė: „Dabartinės sąlygos, atgrasinimas pagrįstas ginklų lygumu, tik ne savyje, o kaip žingsnis, einant į laipsnišką nusiginklavinimą, dar gali būti laikomas moraliskai priimtiniu“. Šią mintį Amerikos vyskupai įjungė į savo 1983 pastoracinį laišką apie karą ir taiką.

PAŠTO DARBO VALANDOS

Kai kurios pašto įstaigos pratęsia savo darbo valandas, kad geriau patarnautų dienos metu dirbantiems klientams. Dabar jau 1,800 iš 30,000 įstaigų turi valandas vakarais, šeštadi-

nio popietėmis ir kai kur net sekmdieniais. Vietiniams pašto viršininkams leidžiama patiems nuspręsti, ar pratęsti darbo valandas. Tokios valandos jau veikia miestuose kaip San Francisco, Grand Rapids ir Richmond.

A.†A.

ALGIRDUI GRYBAUSKUI

mirus, žmoną STEFANIJĄ, sūnus dr. VYTENĮ ir dr. ARVYDĄ su šeima, svainę dr. ONĄ MIRONAITĘ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

Matilda Marcinkienė
Arūnas, Danguolė, Ilona
ir Zofija Adomavičiūtė

A.†A.

VERONIKAI MILUŠAUSKIENEI

mirus, jos vyrą MATĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime, o mirusiai tegul Aukščiausias suteikia amžiną ramybę ir džiaugsmą.

Valerijonas Untulis
Valentinas Untulis ir šeima
Antanas Balčytis

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

Santrumpos: atm. — atminimo įnašas, pavarde po dvitaškio — aukotojas, im. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1986 m. liepos mėn.

- 1 x \$10 Gedgaudas Česlovas atm. in. \$10.
- 2 x \$20 Ivaska Povilas ir Joana (mirus), \$280; Rutkauskienė Julija, atm. in. \$20.
- 2 x 25 Alminas prof. Kazimieras atm. in.: Vaitienė Marcelė, \$565; Urbonas Vincas ir Ona, \$395.
- 1 x \$30 Pažera Raimondas atm. in.: Skaudys Juozas ir Salomeja, \$130.
- 1 x \$37 Sprindžiūnas Zenonas atm. in.: Sprindžiūnienė Liuda, \$700.
- 1 x \$50 Vaitienė Giedrė atm. in.: Adienė Julia, \$50.
- 2 x \$100 Bikinis Bernardas atm. in.: Sprindžiūnienė Liuda, \$100; Janušonis Povilas, Juzė ir Vytautas, \$500.
- 1 x \$127 Daugvydas Kazimieras atm.: Detroito Birutietės \$50, LKVS Ramovė, Detroito sk. \$25 ir 4 kiti asm.
- 1 x \$200 Liorentas Algirdas atm. in.: Liorentas Jonas, \$1,200.
- 1 x \$250 Sapalas Pranas ir Hortenzija, \$610.
- 1 x \$335 Juronas Stasys atm. in.: Plateris dr. A. ir L. \$100, Rudis A. ir M. \$100, Kincinai J. \$25 ir 10 kitų asm., \$535.
- 1 x \$460 Rutkys Povilas atm.: po \$50 Kloris Jonas, Radvenis Egidius ir Vida, Radvenis Gregorius ir Janina, po \$25 Činga Jonas ir Aldona, Dovydaits Vincas ir Ema, Grušas Pranas ir Marytė, Kungienė Regina, Kungys S. ir E., Mikuckis Vaclovas ir Ona, Remeikis N., Vilkas-Stockus Alma, ir 6 kiti asm., \$1,085.
- 1 x \$500 Mickevičius Justinas atm. in.: Mickevic Mel, \$600.
- 1 x \$4,784.63 Sims Maria M. testamentinis palikimas, \$4,784.63. Iš viso \$7,073.63.

1986 m. rugpjūčio mėn.

- 1 x \$20 Pakalnis dr. Alfonsas atm. in. \$20.
- 4 x \$25 Adamkavičius Ignas, \$175; Dulienė Monika atm. in.: Baltimorės Liet. Festivalio K-tas, \$25; Perminas Viktoras atm. in.: Detroito Ramovėnai, \$25; Valiukonis Jonas atm.: Kubilius Viktoras, \$225.
- 1 x \$45 Laukaitis Andrius atm.: Sventickas Edmundas ir Regina \$25 ir 1 kitas asm., \$445.
- 2 x \$50 Lendraitis Valteris ir Jadvyga, \$150; Urbonienė Bronė atm. in.: Urbonas Vincas, \$325.
- 1 x \$65 Zostautienė Julija atm. in.: Kašuba Antanas \$25, Lapėnas Gediminas ir Vladi \$25 ir 2 kiti asm., \$65.
- 2 x \$75 Abromas Nikodemus atm.: Abromienė Bronė \$50, Vaitkus V. A. \$25; Ugenas Juozas atm. in.: im. 7 asm., \$75.
- 2 x \$100 Apeikis Vytautas ir Nelė, \$400; X, \$300.
- 1 x \$130 Kuncaitis Juozas atm.: Kuncaitienė Elena, \$1,645.
- 2 x \$200 Daulys Kazys, \$500; Šeputa Jonas atm.: Alanta Vytautas ir Irena \$50 ir 9 kiti asm., \$520.
- 1 x \$235 Zalonis Anne (Ona Žalonytė) atm. in.: LB Putnamo apylinkė \$50, Villa Maria namų seselės \$50 ir 12 kitų asm., \$235.
- 1 x \$300 Savickas Jonas ir Albina, \$600.
- 1 x \$370 Šimėnas Kazimieras atm.: po \$30 Rastonis Vytautas ir Augė, Žiaugra Vytautas, po \$25 Izickas Alvingas ir Danutė, Izickas Vytautas ir Felicija, Kubilius Viktoras ir Aga, Mickūnas Česlovas ir Irena, Rutenis J. ir V., ir 13 kitų asm., \$570.
- 1 x \$381 Aidukas Adolfas atm.: po \$25 Amer. Lithuanian Club of Florida, Gruzdziai Antanas ir Vanda, Kačinskai Leonas ir Elena ir 26 kiti asm., \$481.
- 1 x \$500 Šamatauskas Viktoras ir Ona, \$500.
- 1 x \$1,639.83 Skirka raštų. Antanas Jonas testamentinis palikimas, \$1,639.83.
- 1 x \$5,000 Sutkus Viktoras ir Veronika, \$27,025. Iš viso \$9,635.83.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1986.VIII.31 pasiekė 3,449,446 dol. Gautomis palūkanomis paremė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,792,586 dol.

Palikimui sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 891,209 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslą pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC. A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Chicago, IL.“

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

DRAUGAS, penktadienis, 1986 m. rugpjūčio mėn. 19 d. 5

A.†A.

Stasys Grišmanauskas

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1986 m. rugpjūčio 16 d., 6:30 val. vak., sulaukęs 65 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Plungės parapijoje. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 3 sūnus — Gediminas, marti Rebecca, Zenonas, marti Marilyn ir Leonas, marti Lorraine; duktė Loretta Liubinskas, žentas Aldis; 4 anūkai: Erik, Craig, Lauren ir Paul Grišmanauskai; broliai ir seserys Lenkijoje, Anglijoje ir Lietuvoje ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.

Velionis buvo vyras a.a. Stefos. Kūnas bus pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69 Street. Lankymo valandos ketvirtadienį nuo 5 iki 9 val. vak., penktadienį nuo 2 iki 9 val. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 20 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Mergeles Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnūs, duktė, marčios, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir sūnūs. Tel. 737-1213.

A.†A.

ALGIRDUI GRYBAUSKUI

mirus, žmoną STEFĄ, sūnus dr. VYTENĮ ir dr. ARVYDĄ su šeima, svainę dr. ONĄ MIRONAITĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Birutė ir Viktoras Raulinaičiai
Rūta ir Rimas Mulokai su šeima

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60606

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 647-7747

MON., TUE., WED., THUR., FRI. 9-5
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1965

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

INSURED

